

De pieken en dalen in je leven

Noorderlicht
ROTTERDAM
dienst

Preek zondag 14 maart 2021
Voorganger: Bram Robbertsen

Preek

Dienst 14 maart 2021, voorganger: Bram Robbertsen

Marcus 9: 2-13

De pieken en dalen in je leven

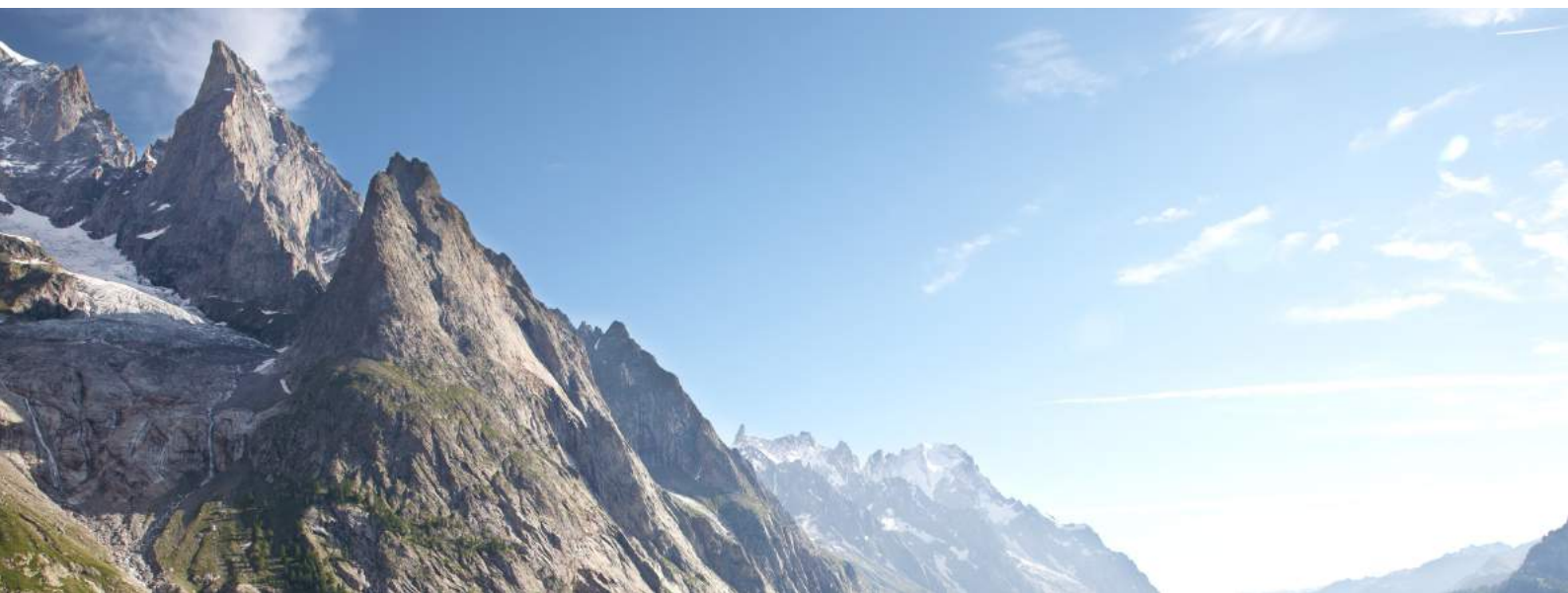
Het is zover. We mogen onze stem weer uitbrengen. In onze parlementaire democratie een hoogtepunt dat meestal eens in de vier jaar plaatsvindt. Alle schijnwerpers zijn op de Tweede Kamer gericht. De lijsttrekkers staan in de spotlights. Het is een belangrijk moment dat licht werpt op de tijd die komt. Van dit hoogtepunt in de politiek zullen we na 17 maart weer snel terugkeren naar de laagvlakte van elke dag. In de laagvlakte speelt het echte leven zich af.

Vandaag lezen we een verhaal uit de Bijbel waarin Jezus in de spotlights wordt gezet. Er valt hemels licht op hem. Voor de leerlingen van Jezus is het een hoogtepunt in geloof. Dit moment werpt licht op de tijd die komen gaat. Maar na deze piekervaring in het geloof zullen Jezus en zijn leerlingen weer snel terugkeren naar de laagvlakte, want daar speelt het echte leven zich af.

Soms roept een filmpersonage herinneringen op aan een bijbelverhaal. Zo ook de hoofdpersoon uit Pawlikowski's prachtige drama *Ida*. Het is een oogverblindend mooi geschoten zwart-witfilm uit 2013. *Ida* is een jonge Poolse vrouw, die aan het begin van de jaren zestig op het punt staat non te worden. Het diep religieuze leven achter de veilige muren van het klooster bevalt haar uitstekend. De dagelijkse getijden en de stilte in het klooster helpen *Ida* in haar verlangen zich toe te wijden aan God.

Maar net voordat ze haar gelofte wil afleggen, krijgt ze een moeilijke opdracht van de moeder-overste. Ze moet haar nog enig levende familielid opzoeken. Het blijkt een tante te zijn met een verleden. *Ida* daalt af van de religieuze topervaring in het klooster naar de laagvlakte van het rauwe mensenbestaan. Terwijl ze bergafwaarts gaat verdwijnt de religieuze ervaring steeds meer naar de achtergrond. Maar juist als ik denk - ze is het kwijt, ze is helemaal los van God, dan gebeurt er iets. Op het moment suprême komt die religieuze oerervaring van het klooster weer boven. In een split-second besluit ze haar leven over een andere boeg te gooien. Aan het einde van de film keert ze terug naar waar het allemaal begonnen is. De moeder-overste hielp *Ida* van de top van de berg af te dalen naar de laagvlakte van onze werkelijkheid. Ze moest door het nulpunt heen. Door deze ervaring leerde *Ida* zichzelf, de mensen in haar omgeving, maar ook God op een nieuwe manier kennen. Het verandert haar leven voorgoed.

Toch begrijp ik wel die neiging om je terug te trekken binnen de veilige muren van je eigen klooster. Iets daarvan herken ik ook bij Petrus, Jakobus en Johannes. Ze hebben een bijzondere ervaring op de berg. Ze zijn er alle drie bij: de kernploeg uit Jezus' twaalftal. Heel bewust neemt Jezus ze mee naar deze berg.

Met nadruk wordt gezegd: een hóge berg. Dat is dus niet zomaar een plek, maar een plek waar de hemel de aarde raakt. Want een berg gaat letterlijk uit boven het gewone bestaan. De aarde diep beneden je, de hemel haast om aan te raken.

Is het misschien ook de berg die Jezus opging om zich terug te trekken en te bidden? Is het de berg waar Jezus zijn bergrede hield? In ieder geval is de berg in de Bijbel de plek waar God op een bijzondere manier van zich laat horen.

Een plek waar God zich bekend maakt, zoals hij zich openbaarde op de berg Sinaï toen hij zijn Tien Woorden gaf aan Mozes. Dat was een geweldig indrukwekkende gebeurtenis. Zoals hij zich ook bekend maakte aan de profeet Elia op de berg Horeb. Ook nu gebeurt er iets dat een geweldige impact heeft. Jezus verandert van gedaante. Letterlijk staat er dat hij een 'metamorfose' ondergaat. Zijn kleren worden glanzend helder wit. En alsof 'glanzend helder wit' niet duidelijk genoeg is, vermeldt Marcus er bij: "zo wit als geen enkele wolwasser op aarde voor elkaar zou kunnen krijgen." Dit is witter dan wit. Oogverblindend witte kleding. Het doet pijn aan je ogen. Het wit staat symbool voor zuiverheid en reinheid. Aan Jezus is geen vlekje vuiligheid of onreinheid te ontdekken.

Hoe is dat bij ons? Wij worden niet als een blanco blad geboren. Als ik de Bijbel doorlees zie ik dat er veel mis is en mis gaat in het leven van mensen. Misschien herken je er iets van. Je wilt zo graag onvoorwaardelijk liefhebben, maar het brokkelt je bij de handen af. Je verlangt ernaar om meer tijd voor God vrij te maken in deze 40 dagen, maar andere dingen eisen al je aandacht op. Je wilt je lief niet kwetsen, maar toch floept die gemene opmerking er weer uit.

Onderweg naar Pasen vertelt het evangelie dat er een donker en rafelig randje aan ons leven zit. Je zou kunnen zeggen: hoe meer je met Jezus leeft, hoe meer je deze donkere kant ontdekt. Je kunt schrikken van jezelf. Zit ik zo in elkaar? Draait het in mijn leven nog meer om mijzelf dan ik al dacht...

Soms is het nodig om even te schrikken. Zoals je schrikt als een auto met hoge snelheid op je afkomt bij het oversteken. Je knijpt snel de handrem van je fiets in. Als je schrikt zie je de dingen heel scherp. Je ziet ook veel scherper het stralende licht van Jezus dat afsteekt tegen het donker in ons.

Jezus is een en al licht.

Vandaag komt Jezus naar ons toe, maar hij komt niet alleen. Hij komt nooit alleen. Jezus is niet los verkrijgbaar. Hij sleept als het ware zijn hele oudtestamentische aanhang met zich mee. Met Jezus in jouw huis krijg je vandaag ook Mozes en de Profeten over de vloer.

Vandaag verschijnen die twee aan Jezus en zijn drie intimi. Op de berg staan daar ineens Mozes als vertegenwoordiger van de Tora (de eerste vijf boeken van de Bijbel) en Elia namens de Profeten. Van jongs af aan is Jezus in gesprek geweest met die twee, met de Thora en de Profeten.

God stuurt Mozes en Elia om Jezus te bemoedigen. De Tora en de profeten, met wie hij vanaf het begin heeft geleefd, zij zullen ook met Jezus meegaan tot in het graf. En zo raakt Jezus met Mozes en Elia in gesprek, maar waarover eigenlijk? Bij Marcus blijft dat geheim.

De evangelist Lucas vertelt dat 'ze spreken over het levenseinde dat hij in Jeruzalem zal moeten volbrengen.' Midden in het stralend witte licht van zijn majesteit, voeren Mozes en Elia dus een gesprek met Jezus over leven en dood.

Ze praten met elkaar over Jezus' lijden en sterven. Jezus geeft de Tora een gezicht. In hem komen de boekrollen tot leven. Hij is de Tora in levenden lijve. Hij is de vervulling van de Tora en de Profeten. Want hoe zat het ook al weer? Waar draait het om in de Tora en de Profeten? Om God liefhebben boven alles en de medemens als jezelf.

Ondertussen waant Petrus zich op de top van de berg even in de hemel. Voor hem is dit een piekervaring in het geloof. Daarom zegt hij tegen Jezus: 'Rabbi, het is goed dat wij hier zijn; laten we drie tenten opslaan, een voor u, een voor Mozes en een voor Elia.'

Ik begrijp Petrus wel. Hij wil dit hoogtepunt vasthouden. Hij wil er een heilige plaats van maken. Een soort Lourdes. Hij wil het heilige vastleggen, maar Gods nabijheid kan je niet zoals een tentnagel in de grond vastpinnen. Het gebeurt je, zoals het ons overkomt als een woord van God bij je binnenkomt. Daarvoor heeft de evangeliëschrijver zijn woorden aan het papier toevertrouwd. Hij wil ons het verhaal intrekken, zodat we van toeschouwer deelnemer worden.

Het kan ineens gebeuren dat je er net als Petrus niet om had gevraagd, dat je er niet op had gerekend, maar in de kracht van de heilige Geest breekt God bij je binnen. Soms bij een heftige gebeurtenis in je leven. Dat daar midden in een moeilijke situatie ineens een kostbaar moment is om nooit te vergeten. Dat daar een woord klinkt dat ruimte maakt. Een woord dat het houdt, zelfs midden in de dood. Een woord van God zelf.

Ik kan me voorstellen dat je zo'n heilig moment wilt vasthouden. Misschien voelt het als een topervaring in het geloof. Alsof je met Jezus op de berg bent.

Je kunt dat ook hebben bij de alfacursus. Ineens ontdek je iets nieuws in het geloof. Je wordt geraakt. Er gaat een nieuwe wereld voor je open. Dat voelt als een hoogtepunt. Alsof je eerst met elkaar een hoge berg beklimt en dan op de bergtop op een bijzondere ervaring hebt. Dát moment wil je toch graag vasthouden?

Maar ineens is daar de schaduw van die wolk die over Petrus, Jakobus en Johannes heen valt. Je wilt deze piekervaring in het geloof vasthouden, het liefst zet je er een tent omheen, maar het ontglipt je. De wolk maakt alles anders.

Het is nu een jaar later en die bijzondere ervaring van de Alpha-cursus is naar de achtergrond verdwenen. Je zou ernaar terug willen, maar je kunt er niet meer bij. Dat hoogtepunt in je geloof van toen is nu in nevelen gehuld. God is verborgen aanwezig. Langzaam maar zeker verdwijnt God uit beeld.

De wolk op de berg staat hier voor Gods verhullende aanwezigheid. Aan het begin van de Bijbel, in het boek Exodus horen we dat een wolk de pas afgebouwde tent van God vervult. En gedurende de reis door de woestijn was er overdag steeds die bijzondere wolk als teken van Gods verborgen aanwezigheid.

En als Jezus na zijn opstanding uit de dood naar de hemel gaat dan is daar weer een wolk. De boodschap van die wolk is dat Jezus verborgen aanwezig is.

Ik herinner me een uitspraak van een oudere collega uit Rotterdam. Als er een wolkendek boven Rotterdam hing dan keek hij naar boven en zei: Vandaag hangt de hemel weer laag boven Rotterdam.

In het bijbelverhaal hangt de hemel zo laag dat de hij zelfs de bergtop raakt. Er klinkt een stem uit de wolk. Dat gebeurt in het evangelie van Marcus nog een keer, eerder, bij de doop van Jezus in de Jordaan. We horen dat de stem zegt: "dit is mijn geliefde zoon, luister naar hem!"

De leerlingen kijken om zich heen om te zien waar de stem vandaan komt, maar opeens zien ze niemand meer, behalve Jezus, die nog bij hen staat. Het is alsof God hier wil zeggen: luister nu maar naar de stem van Jezus. Zijn stem gaat met je mee als je straks afdaalt in de diepte van het donkere dal.

Misschien is er een conflict in de familie, wil door Corona je studie niet vlotten, zit je midden in een moeilijke reorganisatie op je werk, ga je aan een nieuwe uitdaging beginnen, zijn er herinneringen uit het verleden die je dwarsbomen, loopt je leven vast door eigen schuld of voel je je in deze lockdown eenzaam. Verlang je in zo'n situatie dan niet naar iemand die je ziet, hoort en kent?

Luister naar de stem van Jezus. Zijn liefdevolle stem is er een uit duizenden. Hij gaat met je mee bergafwaarts. In het land waar jij de weg niet kent, gaat Jezus voor je uit. Zijn krachtige stem zal je bijstaan en geen moment van je zijde wijken. Deze stem is alles, maar dan ook alles. Als wij moeten loslaten, houdt hij je vast!

We kunnen niet op de berg blijven. Wie Jezus wil volgen gaat bergafwaarts, uit je comfortzone. Jezus is op de bergtop bemoedigd en gesterkt in zijn roeping voor de laagvlakte. Want daar speelt het echte leven zich af.

Als je verder leest in het Marcusevangelie dan zie je dat er onderaan de berg meteen een wanhopige vader naar Jezus toe komt: Zijn zoon is bezeten door een geest die hem in het vuur en in het water gooit om hem te doden. In de laagvlakte wemelt het van de boze geesten die uit zijn op vernietiging.

Iets van die vernietigingsdrang zagen we afgelopen week in de beelden die ons bereikten uit Myanmar. Het leger greep hard in bij de protesten van onschuldige burgers. Mannen, vrouwen en kinderen bukten voor de kogelregen. Soms tevergeefs. Bloedspatten op straat. Een schreeuw. Een laatste zucht. En middenin die laagvlakte was daar ineens een non. Een non als Ida.

Dat vind ik dapper. Dat daar midden in de laagvlakte die vrouw is die het ongewapend durft op te nemen tegen politieagenten met pistolen. Haar enige wapen is het gebed. Ze gaat er midden in staan. De agenten kunnen haar makkelijk doden. Moet je zien wat er gebeurt? Enkele militairen gaan uit respect door de knieën.

Ik vind dit een machtig mooi moment. Dat is wat God in jouw leven wil doen. Dat je net als Jezus niet langer bang bent voor machten die jou naar het leven staan. Jezus is daar middenin gaan staan. Het stralend wit van zijn kleding laat hij bevuild door het geweld, het onrecht, het egoïsme, de pijn en het verdriet van de wereld. Uiteindelijk is hij niet meer om aan te zien. Zijn naam wordt door het slijk gehaald. Soldaten voeren hem geboeid weg.

En dan is daar aan het einde van het evangelie die andere berg. Als een magneet trekt Jezus alle vuiligheid aan uit de laagvlakte. Hij neemt het alleen mee de berg op. Daar zullen hem zelfs de kleren van het lijf worden gescheurd. Op deze berg verandert het licht in duisternis. Jezus zal terechtgesteld worden - omringd door gewapende militairen. Hangend tussen twee terroristen zal hij uitroepen:

'Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?'

Dat staat Jezus nog allemaal te wachten als hij na deze bijzondere ervaring met Mozes en Elia de berg afdaald. Waarschijnlijk zal hij op zijn lange lijdensweg vaak terugdenken aan dit bijzondere moment op de bergtop. Hier wordt hij even opgetild uit het donkere dal om het licht te zien van Gods glorie. Deze wonderlijke gebeurtenis opent bij Jezus een bron van liefde om het vol te houden tot het einde.

Mogelijk denk jij ook terug aan een bijzonder moment in je leven. Een moment waarop je de dingen in het volle licht van God heel helder zag. Een moment waarnaar je terugverlangt, maar waar je niet meer bij kunt. Zou het kunnen dat dit moment bedoeld is om jou te bemoedigen? Dat je het net als Jezus volhoudt, omdat je weet: er staat iemand achter mij die me nooit in de steek laat. Hij staat met zijn bloedeigen leven voor me in. Ik hoop dat het je vrede en vertrouwen geeft in de toekomst. In welke situatie je nu ook zit, wat er ook op je weg komt, hij laat je nooit alleen.

Op deze zondag in de 40 dagen, de lijdenstijd, mogen we ook even met Jezus op de berg zijn. Je mag de online diensten koesteren als momenten dat Jezus tegen ons spreekt, dat hij ons aanraakt en verandert. Zeker als we vandaag het avondmaal met elkaar vieren.

Dit is een uur dat hij ons vertelt over de vergeving van onze zonden. Dit is een uur waarin hij wil dat we opstaan tot een leven met hem. Dat is geweldig bemoedigend en hoopgevend. In goed vertrouwen op Jezus Christus mogen we zo de nieuwe week ingaan, onderweg naar het grote Paasfeest. Het gewone leven in de laagvlakte roept ons. Beneden in het dal ligt onze roeping. Daar vinden de ontmoetingen plaats.

Ik denk dat de moeder-overste dat in die film met Ida wilde bereiken. Ida moest uit haar veilige wereldje op de berg breken. Ze werd afgeschermd voor de boze buitenwereld en kwam niet in contact met mensen die anders in het leven staan. Ze ging op in haar veilige leefomgeving met gelijkgezinden, maar dat is niet het echte leven.

Jezus Christus volgen betekent dat je niet op de bergtop blijft zitten in je comfortabele wereldje met vrienden. Jezus volgen betekent dat je met hem afdaald naar de laagvlakte waar de rauwheid van het bestaan vol bij je binnenkomt.

Buiten je comfortzone vinden de ontmoetingen plaats en raak je in gesprek met je niet-gelovige vriend of vriendin die je telkens aan het twijfelen brengt. Of die vervelende werkgever die niets doet met jouw overuren. Of je geliefde met wie je telkens in de clinch ligt in deze lockdown. Het thuiswerken eist zijn tol en je weet niet hoe je weer uit het dal komt.

In de diepte van het dal mogen we de ervaringen van de bergtop koesteren. In de laagvlakte mogen we terugdenken aan wat God heeft gedaan.

Wat een geweldige opdracht is het om elkaar die mooie momenten in het leven te laten ontdekken. Vandaag is er zo'n moment om te koesteren. Jezus komt even heel dichtbij. Hij komt zo intens dichtbij dat je zelfs zijn liefdevolle aanwezigheid kunt proeven in brood en wijn.

In het avondmaal mogen we ervaren dat er op de berg iets doorslaggevends is gebeurd tussen Jezus en ons. Dat pakt niemand van ons af.

Dat bedoelen we met genade, dat ik boven mezelf uitgetild wordt. Dat ik in het licht van Gods aanwezigheid wordt gezet. Dan kan een wolk ons het zicht ontnemen, maar dan weten we: God is verhullend dichtbij. De hemel hangt vandaag weer laag boven Rotterdam.

Amen.

VRAGEN

- Herinner jij je een piekmoment in het geloof? Wat heeft God jou door dat moment nu nog te zeggen?
- Hoe blijf jij staande in de laagvlakte? Wat kun je daarin van Jezus leren?
- Wat vond je van de non die niet bang was voor de gewapende politie in Myanmar? (filmpje) Wat kun je van haar leren? Wat viel je op aan de reactie van sommige politieagenten?
- Hoe zou jij de komende week uit je comfortzone kunnen stappen en open durven staan voor verrassende ontmoetingen?

Bezoek hier de dienstpagina, waar je de videoregistratie kunt bekijken. Ook de collecte, kinderwerk, en liederen:

<http://noorderlichtrotterdam.nl/inspiratie/dienst-14-maart-2021>